

Nr.

Format

Gemeenschappelijke Regeling Gemeentelijke Kredietbank (GKB) 2024 e.v.

1. Inleiding

Op grond van de GR GKB wordt de ontwerpbegroting 2024 en de concept jaarrekening 2022 voorgelegd aan de gemeenteraden voor een zienswijzenprocedure. Het concept jaarverslag 2022 wordt ter kennisname aan de gemeenteraden aangeboden.

1.1 Waarover gaat de GR

De GKB verzorgt professionele, kwalitatief hoogwaardige tweedelijns schuldhulpverlening waar de inwoners terecht kunnen voor het oplossen van hun problematische schulden.

De GKB is daarbij een samenwerkingspartner voor gemeenten, sociale partners en andere maatschappelijke organisaties. De GKB is binnen deze samenwerking onder andere verantwoordelijk voor:

- a. Schulden oplossen.
- b. Inkomensbeheer.
- c. Crisisinterventie.
- d. Sociale kredietverlening, specifiek het saneringskrediet.
- e. Goede aansluiting op de eerste lijn, optimaal werkproces.

De GKB is lid van de NVVK, Vereniging voor schuldhulpverlening en sociaal bankieren. Leden van de NVVK werken volgens een gedragscode. Ook is zij lid van de BPBI, Branchevereniging voor Professionele Bewindvoerders en Inkomensbeheerders. Deze brancheverenigingen zien erop toe dat de belangen van de cliënten op verantwoorde wijze worden behartigd. Daarnaast is de GKB aangesloten bij SBN, Sociale Banken Nederland.

1.2 Wat doet de GR (doelstelling, maatschappelijke effecten)

De GKB levert een bijdrage aan de sluitende aanpak bij de bestrijding van armoede en schulden van inwoners van het werkgebied van de GKB. Daarmee geeft de GKB mede uitvoering aan de wet Gemeentelijke schuldhulpverlening. De statutaire doelstelling van de gemeenschappelijke regeling Gemeentelijke Kredietbank, kortweg GKB, is opgenomen in artikel 4 van de gemeenschappelijke regeling.

2. Samenwerking (wie zijn onderdeel van de GR, wat zijn de verhoudingen onderling)

De gemeenschappelijke regeling Gemeentelijke Kredietbank Drenthe, ingesteld op 1 januari 1990, is een samenwerkingsverband tussen de gemeenten Assen, Hoogeveen en Meppel. De GKB levert in veertien gemeenten een bijdrage aan de sluitende aanpak voor de bestrijding van armoede en schulden. Het beheer van de bank wordt gevoerd door het bestuur van de gemeenschappelijke regeling Gemeentelijke Kredietbank. De dagelijkse leiding berust bij de directeur.

De samenstelling van het bestuur is als volgt:

Dagelijkse Bestuur

Gemeente Hoogeveen J. Zwiers

Gemeente Assen C. Staal

Gemeente Meppel J. Bos

Algemeen Bestuur

Dagelijks bestuur aangevuld met:

Gemeente Hoogeveen J. Westendorp

Gemeente Assen A. Smit

Gemeente Meppel K. de Vries

3. Actuele ontwikkelingen (wetgeving, politiek, in de samenwerking)

De ontwikkelingen in het sociaal domein rondom schuldhulpverlening gaan vooral over de beweging om de 'voorkant' te versterken en in te zetten op preventie en vroeg signalering. Dit wordt ook wel de eerstelijns ondersteuning genoemd. Op die manier wordt een beroep op duurdere 2^e-lijns ondersteuning voorkomen. De GKB is een 2^e-lijns organisatie voor hulp bij schulden, inkomensbeheer en sociale kredietverlening en merkt direct de gevolgen van deze ontwikkelingen in het sociaal domein. De instroom bij de GKB blijft redelijk gelijk ten opzichte van andere jaren. Politiek krijgt Armoede en schulden steeds meer aandacht.

3.1 Toekomst

Zoals bekend is de financiële situatie van de GKB zorgelijk. Al jaren achtereen kampt de GKB met tekorten die niet binnen de begroting of reserves zijn op te vangen. Uit de evaluatie van de strategische herijking 2018-2021 kwam naar voren dat de ingrijpende verandering in de dienstverlening van 2017 niet heeft geleid tot meer financiële stabiliteit, rust binnen de GR en grip op de DVO gemeenten. Om vanaf 2022 en verder de juiste strategische koers te kunnen bepalen heeft het Dagelijks Bestuur (DB) van de GKB in het voorjaar van 2021 een externe adviseur de opdracht gegeven om een tweetal scenario's voor de lange termijn nader te onderzoeken en ondertussen voor de korte termijn al in te zetten op stabilisatie. Voor dit laatste is onder andere het management van de GKB versterkt. Er zijn twee toekomstscenario's nader uitgewerkt:

1. Stabilisatie: GR behouden, met een aantal (vaste) DVO-gemeenten/ partners.
2. Verzelfstandiging/vervreemding: beëindigen van het eigenaarschap, opheffen van de GR en de GKB over laten nemen door een derde partij.

Voorgenomen besluit

Het DB GKB heeft in december 2021 de onderzoeksresultaten van beide scenario's ontvangen en deze zorgvuldig beoordeeld aan de hand van het opgestelde afwegingskader.

Op basis van de uitkomsten heeft het DB van de GKB op 26 januari 2022 het voorgenomen besluit genomen om te kiezen voor het toekomstscenario vervreemding, in de vorm van een Europese aanbesteding voor de activiteiten van de tweedelijns schuldhulpverlening.

De volgende overwegingen hebben een rol gespeeld bij het nemen van het voorgenomen besluit:

1. De ontwikkelingen in de schuldhulpverlening vragen om een andere organisatie.
2. De financiële risico's voor de drie GR-gemeenten zijn niet meer acceptabel.
3. De ontstane onrechtmatigheid is niet wenselijk.
4. Er is voldoende kwaliteit en animo bij organisaties in het schuldendomein.

Scenario's

In de aanloop naar het voorlopig voorgenomen besluit tot vervreemding van de activiteiten van de GKB heeft het DB bovenstaande scenario's en daarbinnen nog enkele varianten onderzocht. Voorbeelden van deze varianten zijn het inrichten van een tweede entiteit, het behouden van het bestaande construct, een GR GKB zonder DVO-gemeenten, overdracht aan een derde partij en verzelfstandiging van de GKB.

De uitwerking daarvan heeft inzicht gegeven in de mogelijkheden en de onmogelijkheden voor de toekomst van de GR GKB. Daarbij zijn scenario's gespiegeld aan het vooraf opgestelde afwegingskader. De uitwerking van het scenario stabilisatie liet zien, dat de GR GKB zonder DVO-contracten niet toekomstbestendig te maken is. Tegelijkertijd zorgt het behoud van de DVO-contracten voor instandhouding van de onrechtmatigheid van het quasi-inbesteden (meer dan de 80/20 verhouding). Daarbij komt dat door de drie GR gemeenten geen toegevoegde waarde wordt gevoeld van het GR-eigenaarschap op het gebied van schuldhulpverlening. De schuldhulpverlening kan ook via een rechtmatige aanbesteding vorm en inhoud krijgen.

Alles overziend heeft het DB op 26 januari 2022 het voorgenomen besluit genomen over het inzetten op een rechtmatig proces van Vervreemding voor de activiteiten die door de GKB voor de drie GR-gemeenten worden uitgevoerd. Deze keuze is mede ingegeven door het belang dat het DB hecht aan het garanderen van continuïteit van dienstverlening aan inwoners en het bieden van zekerheid aan werknemers.

Het proces: hoe nu verder?

Het DB heeft besloten om, met als vertrekpunt het voorgenomen besluit tot vervreemding van de activiteiten GKB, nog eens goed te kijken naar de scenario's die in de afgelopen jaren zijn onderzocht en daar waar nodig deze te actualiseren en uit te werken. Hierbij worden ook de inzichten van de interim-directeur GKB betrokken. Het gaat om de volgende scenario's:

- a. Het Europees aanbesteden van (een deel van) de activiteiten van de GKB.
- b. Verzelfstandiging in een andere juridische vorm, waarbij ook gekeken wordt naar de variant overdracht aan een derde partij.

Daarnaast maken we inzichtelijk of het mogelijk is om (delen van) de activiteiten, die momenteel door de GKB voor de GR-gemeenten uitgevoerd worden, in eigen beheer te laten uitvoeren.

Afwegingskader

De scenario's worden geactualiseerd en uitgewerkt aan de hand van een afwegingskader. Het afwegingskader is gebaseerd op de Nota Verbonden Partijen. Door te werken met een afwegingskader brengen we de verschillende scenario's gestructureerd en vanuit verschillende perspectieven in kaart. Hierdoor zijn we als DB in staat om een goede keuze te maken voor een scenario waarlangs een voorgenomen besluit tot vervreemding van de activiteiten van de GKB kan worden gerealiseerd.

In juni 2023 moet er een besluit vallen in hoeverre de GKB in zijn geheel aanbesteed kan worden of dat de GKB verzelfstandigd wordt in een andere juridische vorm. Gezien de verwachte doorlooptijd van implementatie van het scenario, is ook het besluit genomen dat de voorgenomen einddatum van de GR opschuift naar 1 januari 2025. De GKB blijft dus in 2023 en 2024 in haar huidige vorm bestaan.

4. Financiën

De jaarrekening 2022 geeft een negatief resultaat voor bestemming van € 909.263 en na bestemming € 883.108. Het negatieve resultaat is vooral het gevolg van verminderde instroom bij stijgende lasten.

Bij brief van 23 februari jl. is de raad geïnformeerd over de financiële situatie bij de GKB.

Het jaar 2022 stond ook voor de GKB in het teken van een terugkeer naar een "normale" werksituatie. Personeel kan weer gewoon op kantoor werken, klanten kunnen weer ontvangen en bezocht worden. Uiteraard heeft de hele economische ontwikkeling in Nederland en de wereld een impact op de financiële situatie van veel huishoudens. We zien heel veel initiatieven van zowel lokale als centrale overheden om inwoners allerlei vormen van financiële hulp te bieden. Dat is wellicht één van de redenen dat we het aantal nieuwe aanmeldingen nog steeds niet zien stijgen. Die hebben zich in 2022 gestabiliseerd op het niveau van de jaren daarvoor.

Het negatieve resultaat leidt tot een negatieve reserve die moet worden aangevuld door de GR-gemeenten op basis van het inwoneraantal. Meppel moet hiervoor een storting doen van € 194.284. In de jaarrekening 2022 is al rekening gehouden met een storting van € 187.000.

De begroting 2024 is met een negatief resultaat van € 395.716 niet sluitend. Er is geen meerjarenbegroting toegevoegd, gezien de voorgenomen einddatum van de GR op 1 januari 2025, echter over dit proces staat nu niets vermeldt in de begroting.

4.1 Grootboeknummer 61670

De meerjarenbegroting geeft de volgende cijfers

<i>jaar</i>	<i>2023</i>	<i>2024</i>	<i>2025</i>	<i>2026</i>
<i>Lasten</i>	7.036.837	7.078.661	n.v.t.	n.v.t.
<i>Baten</i>	7.729.545	7.474.377	n.v.t.	n.v.t.
<i>Result. voor bestemming</i>	-692.708	-395.716	n.v.t.	n.v.t.
<i>Result. na bestemming</i>	-692.708	-395.716	n.v.t.	n.v.t.

5. Indienen van zienswijzen

Jaarrekening 2022

Voorgesteld wordt om op de jaarrekening over 2022 geen zienswijze in te dienen.

Begroting 2024

Het college adviseert de raad om een zienswijze in te dienen op het volgende onderwerp:
- Een korte toelichting op het ontbreken van de meerjarenbegroting en de voorgenomen einddatum van de GR.

Argument:

De financiële situatie van de GKB staat al enkele jaren onder druk en is zorgelijk. In december 2017 heeft dit geleid tot de strategische herijking GR-GKB 2018 - 2021. Ondanks de scherpe sturing op de bedrijfsvoering van de GKB hebben we over 2022 gezien een stabilisatie van het aantal meldingen gezien maar ook stijgende kosten. Scenario's om de 2^e-lijns schuldhelpverlening effectiever en efficiënter uit te voeren zijn onderzocht. Alle opties gaan gepaard met kosten voor de 3 GR-gemeenten. De definitieve besluitvorming over de toekomst van de GKB moet nog plaats vinden. Er is een voorgenomen einddatum van de GR op 1 januari 2025 gecommuniceerd. Deze datum en de fase van het proces waarin de GKB zich bevindt, zijn nu niet terug te lezen in de begroting. Een meerjarenraming laat zich daarom moeilijk voorspellen, echter een korte uitleg hierover is wel wenselijk. Het college adviseert de raad daarom een zienswijze in te dienen.